

UNIVERZA V LJUBLJANI
FILOZOFSKA FAKULTETA
ODDELEK ZA PSIHLOGIJO

IME PRIIMEK

Naslov magistrskega dela

Magistrsko delo

Mentor: naziv Ime Priimek
Somentor: naziv Ime Priimek

Ljubljana, leto

Zahvala

V zahvali omenimo morebitno pomoč institucij in posameznikov, ki so kakorkoli pomagali pri izvedbi raziskave. Zahvale naj bodo kratke (največ 100 besed).

Izvleček

Izvleček je zgoščen prikaz vsebine celotnega dela. V 200 do (največ) 300 besedah avtor nakaže problem magistrskega dela, metode, rezultate in njihov pomen. Povzetek naj ne vsebuje informacij in trditev, ki jih ni v delu. Nebistvenih podrobnosti ne navajamo. Ne navajamo številčnih rezultatov, razen če gre za rezultat, ki je izredno zanimiv ali nenavaden, ali če z njim lahko izrazimo bistveni izsledek magistrskega dela. Najprej avtor izpiše povzetek v slovenskem, nato pa povzetek v angleškem jeziku. Oba povzetka morata biti zapisana v enem odstavku. Obema povzetkoma na isto stran avtor doda okvirno pet ključnih besed, ki jih izbere iz tezavra APA v bazi PsycINFO, pri čemer se lahko posvetuje z INDOK službo Oddelka za psihologijo. Podrobna navodila so na koncu *Ček liste za pripravo magistrskega dela* pri »Roki, ki jih ne smem spregledati«.

Ključne besede: prva, druga, tretja, četrta, peta

Naslov dela v angleškem jeziku

Abstract

Izvleček je zgoščen prikaz vsebine celotnega dela. V 200 do (največ) 300 besedah avtor nakaže problem magistrskega dela, metode, rezultate in njihov pomen. Povzetek naj ne vsebuje informacij in trditev, ki jih ni v delu. Nebistvenih podrobnosti ne navajamo. Ne navajamo številčnih rezultatov, razen če gre za rezultat, ki je izredno zanimiv ali nenavaden, ali če z njim lahko izrazimo bistveni izsledek magistrskega dela. Najprej avtor izpiše povzetek v slovenskem, nato pa povzetek v angleškem jeziku. Oba povzetka morata biti zapisana v enem odstavku. Obema povzetkoma na isto stran avtor doda okvirno pet ključnih besed, ki jih izbere iz tezavra APA v bazi PsycINFO, pri čemer se lahko posvetuje z INDOK službo Oddelka za psihologijo. Podrobna navodila so na koncu *Ček liste za pripravo magistrskega dela* pri »Roki, ki jih ne smem spregledati«.

Keywords: prva, druga, tretja, četrta, peta

KAZALO VSEBINE

Uvod	9
Naslov druge ravni	9
Naslov tretje ravni	9
Naslov četrte ravni	10
Raziskovalni problem (ali) Namen (ali) Namen in hipoteze	10
Metoda	10
Udeleženci	10
Pripomočki	10
Postopek	11
Rezultati	11
Razprava	13
Sklepi (ali) Zaključki	14
Reference	14
Priloge	17

Uvod

[Lahko se zgodi, da se zaradi nenamernih napak ali posodabljanja Magistrskega reda Oddelka za psihologijo FFUL zapisi v tej predlogi razlikujejo od zapisov v Magistrskem redu. Veljajo zapisi v Magistrskem redu.]

Glavni namen uvoda je predstaviti področje osnovnega problema, obravnavanega v magistrskem delu, in cilje dela. Prikazan mora biti širši strokovni okvir oziroma področje, s katerega je bil problem izbran, in razlogi njegovega izbora. Po prebranem uvodu bi moral bralec poznati splošne osnove problema, kaj naj bi magistrsko delo doprineslo k njegovemu raziskovanju, kakšni so pričakovani rezultati in zakaj se pričakujejo prav takšni rezultati. Uvod naj bo napisan po načelu lijaka: od splošnega k specifičnemu, od širšega okvira h konkretnemu, jasno opredeljenemu raziskovalnemu problemu.

Prvi del uvoda naj vsebuje širši opis problema in pregled virov s tega področja. Razvidna naj bi bila avtorjeva razgledanost v literaturi in razumevanje problematike. Ob navajanju obstoječih teorij in rezultatov preteklih raziskav (le bistvenih izsledkov in brez nepotrebnih podrobnosti) je potrebno kritično oceniti in navesti pobude, ki so privedli avtorja do proučevanja tega problema. V uvod sodijo le teoretična in praktična dejstva, ki so neposredno povezana z zastavljenim problemom.

Ob navajanju mnenj, rezultatov, zaključkov, do katerih so prišli drugi avtorji, moramo dosledno upoštevati pravila Ameriškega združenja psihologov (APA), ki veljajo za mednarodni standard citiranja na področju psihologije. Navedba mora vsebovati avtorjev priimek in letnico izdaje dela, iz katerega citiramo, npr. (Hersen in Bellow, 1976) ali Hersen in Bellow (1976). Ob navajanju del več avtorjev podamo le ime prvega avtorja in frazo "idr.", razen če bi bila taka navedba dvoumna, ker je prvi avtor v istem letu izdal več publikacij. V takem primeru izpišemo priimke toliko avtorjev, da je enoznačno, za katero publikacijo gre. Kadar v povedih navajamo delo avtoric, zapišemo pred priimek tudi kratico njihovega imena (npr. A. Kozina (2008) je ugotovila ...). V besedilu ni prostora za sekundarno navajanje (razen v izjemno redkih primerih, ko je zaradi starosti vira ali drugih izjemnih razlogov dostopnost vira zelo otežena). Sekundarne navedbe zapišemo takole: »Brenk je ugotovil (Bucik, 2001), da ...« ali v oklepaju za navedbo »(Brenk, 1971, citirano v: Bucik, 2001). Dobesedne citate (tj., dobesedne navedbe besedila) drugih avtorjev, uporabljene v magistrskem delu, moramo navesti v narekovajih, v kolikor gre za kratke navedbe, ter na koncu ob navedbi reference navesti tudi stran ali strani, na katerih se v originalnem delu citat pojavlja. Daljše dobesedne citate izpisujemo v odstavkih z zamikom. Podrobnosti so na voljo v zadnji izdaji priročnika *Publication Manual of the American Psychological Association* (v času priprave magistrskega reda je aktualna 7. izdaja).

Zaradi specifičnosti navajanja v slovenskem jeziku naj se avtorji smiselno zgledujejo tudi po načinu citiranja in sklicevanja na reference, ki ga uporablja revija Psihološka obzorja.

Naslov druge ravni

To besedilo je na tem mestu zgolj za namen oblikovanja predloge za magistrsko delo. Da ima to besedilo več vrstic, se prva poved še enkrat ponovi. To besedilo je na tem mestu zgolj za namen oblikovanja predloge za magistrsko delo.

Naslov tretje ravni

To besedilo je na tem mestu zgolj za namen oblikovanja predloge za magistrsko delo. Da ima to besedilo več vrstic, se še enkrat ponovi. To besedilo je na tem mestu zgolj za namen oblikovanja predloge za magistrsko delo.

Naslov četrte ravni

Raziskovalni problem (ali) Namen (ali) Namen in hipoteze

Po uvajanju v problem avtor v zadnjem delu uvoda pojasni osnovo študije, ki naj bi odgovorila na zastavljena vprašanja. Problem naj bo kratko in jasno opredeljen ter nedvoumno izražen. Če imamo namen v magistrskem delu testirati eno ali več hipotez, naj bodo le-te navedene in opisane.

Zadnji del uvoda lahko vsebuje okviren in jedrnat opis načina, s katerim nameravamo rešiti raziskovalna vprašanja ali preveriti hipoteze. Predstavi naj pričakovane izsledke, pri čemer naj avtor tudi na kratko argumentira, zakaj pričakuje take izsledke. Avtor lahko navede tudi morebitni pomen raziskave za rešitev konkretnega problema in za širše področje, s katerega le-ta izhaja.

Metoda

Udeleženci

Navedena morata biti populacija, iz katere je bil vzet vzorec, in število udeležencev v raziskavi, kakor tudi katerakoli značilnost vzorca, ki je relevantna za izvedbo študije. Navedemo tudi način vzorčenja in vzorčni delež (če je znan). Izogibamo se podajanju nerelevantnih informacij o udeležencih (število oseb v vzorcu, ki nosijo stekla oz. leče za korekcijo vida, je pomembno v študijah vidnega zaznavanja, ne pa nujno tudi v študijah spomina). Poglavje o udeležencih mora vsebovati tudi kratek komentar ali analizo manjkajočih vrednosti.

Pripomočki

Informacije v tem poglavju nam povedo, s katerimi orodji, gradivom, merskimi instrumenti in aparati smo si pomagali pri zbiranju podatkov. Če smo uporabili standardne, dobro znane pripomočke in gradiva, jih omenimo skupaj z referenco, kjer so podrobneje opisani in razloženi (npr. priročniki). Če gre za manj znane ali nove instrumente (ali če gre za nov način uporabe že ustaljenih pripomočkov ali za preoblikovanje obstoječih pripomočkov zaradi izogibanja njihovim slabostim), je potreben podroben opis. V to poglavje sodijo tudi podrobnejši opisi značilnosti dražljajskih situacij in način, s katerim so bili dražljaji predvajani udeležencem. Predloge dražljajskih situacij, vprašalniki, odgovorne pole, testne predloge razvitih pripomočkov itd. sodijo v prilogo na koncu magistrskega dela, če so za razumevanje izvedbe magistrskega dela nujni in se jih ne da v zgoščeni obliki dovolj nazorno predstaviti v poglavju o pripomočkih ter če se s tem ne krši načela zaupnosti uporabe psiholoških pripomočkov.

Za namene enoznačne identifikacije pripomočka študent obvezno navede: (i) za slovenske pripomočke: poimenovanje pripomočka, kratico (v kolikor se za pripomoček

uporablja) ter avtorje in leto nastanka; (ii) za pripomočke, ki so prevedeni iz drugih jezikov pa originalno poimenovanje (oz. poimenovanje v jeziku, iz katerega je priredba narejena), kratico, avtorja/-e in leto nastanka ter poimenovanje v slovenskem jeziku, kratico, avtorja/-e priredbe in leto.

Postopek

Načini zbiranja podatkov (dajanje navodil udeležencem, uporaba pripomočkov, zaporedje dajanja dražljajev itd.) naj bodo opisani natančno in v ustreznem časovnem zaporedju.

Iz podpoglavij Pripomočki in Postopek morajo biti jasno razvidne tudi vse relevantne informacije o spremenljivkah, ki so bile kot odvisne ali neodvisne uporabljene v magistrskem delu. Če je pot za statistično obravnavo dobljenih rezultatov nestandardna oz. če so bili ob tem uporabljeni manj znani postopki, lahko v to poglavje vključimo tudi podpoglavje "Statistična analiza". Podobno lahko v primeru, da je študija bolj zapletena glede eksperimentalnih pogojev ali odnosov med odvisnimi in neodvisnimi spremenljivkami oziroma njihovimi medsebojnimi delovanji ali vplivi, dodamo tudi podpoglavje "Eksperimentalni načrt".

Pri opisovanju metode imejmo vedno pred očmi dejstvo, da moramo z opisom kateremukoli raziskovalcu, ki bi ga to zanimalo, omogočiti natančno ponovitev naše študije v vseh njenih ključnih lastnostih in pogojih.

Rezultati

Rezultate predstavimo zgoščeno in pregledno. Praviloma pred rezultatom statističnega testiranja hipotez najprej navedemo opisne statistike. Če je število pogojev ali merjenj majhno oz. če je možen kratek prikaz rezultatov testiranja hipotez, lahko rezultate prikažemo v besedilu, sicer jih predstavimo v tabelah in slikah. Pazimo, da ne ponavljamo izsledkov: če je rezultat predstavljen v tabeli ali na sliki, se glede podrobnosti v besedilu pri razlagi nanj le sklicujemo (npr. "glej sliko 1" ali "iz tabele 7 je razvidno ..."). Rezultati niso in ne smejo biti zgolj zbirka tabel ali/in slik, ampak predvsem besedilo z ugotovitvami o odnosih, razlikah ipd. Zato morajo biti tabele in slike umeščene v besedilo. Pri vsakem rezultatu se moramo odločiti za najustreznejši prikaz. Osnovno pravilo je, da morata biti slika ali tabela čitljivi in samostojni, tako da bralec dobi osnovne informacije o rezultatu, ne da bi moral brati vezni tekst. Ta pa mora biti dovolj razumljiv tudi brez tabel in slik. Tabele in slike so označene z zaporednimi arabskimi številkami.

Pri slikah in tabelah naslov postavimo zgoraj. Slike in tabele imajo zaporedno številko, ki je zapisana v krepkem tisku (npr. **Slika 1**). V novo vrstico v poševnem tisku zapišemo naslov slike ali tabele. Naslov slike/tabele naj bo kratek, a jasen, in naj odraža vsebino slike/tabele. Slika mora biti popolnoma opremljena (z opisom osi, merami, legendo ...). Legenda je sestavni del slike, pogosto je postavljena v osrednji del slike, lahko pa tudi pod sliko. Prikaze različnih skupin zaznamujemo z različnimi oblikami črt, točk, površin, z različnimi barvami ali vzorci. Pri prikazovanju odnosa med odvisno in neodvisno spremenljivko je prva prikazana na osi y (ordinatni osi), druga pa na osi x (abscisni osi). Slike naj bodo v razmerju 1 : 1,5 (razmerje višina : širina naj ustreza "zlatemu rezu").

Dotatna pojasnila k sliki/tabeli (npr. "VO = Vprašalnik odločanja") sodijo v opombe pod sliko/tabelo v tisku velikosti 10. Če na sliki/v tabeli nastopajo skrajšana imena spremenljivk,

moramo poskrbeti, da je daljši opis spremenljivke dostopen v opombi. Vrstni red opomb pod tabelo/sliko je naslednji:

- Splošne opombe: Vezane so na prikaz na splošno, vključujejo razlago okrajšav ipd. Začnemo jih z naslovom *Opombe*, zapisanim v poševnem tisku, sledi dvopičje, nato naša pojasnila.
- Specifične opombe: Vezane so na posamezni stolpec ali polje tabele oz. poseben element slike. V polje vpišemo izbrani nadpisani znak, npr. ^a, in znak pojasnimo v vrstici s specifičnimi opombami. Vrstice ne začnemo z naslovom *Opombe*, temveč z uporabljenim znakom.
- Opombe, vezane na statistično značilnost rezultatov: Tipično za to uporabljamo eno, dve ali tri zvezdice v nadpisanem tisku – eno za $p < ,05$, dve za $p < ,01$ in tri za $p < ,001$; npr. *** $p < ,001$. Če se katera raven statistične značilnosti v tabeli ne pojavlja, pripadajočo oznako iz opomb izpustimo. Vrstice s takimi opombami ne začnemo z naslovom *Opombe*, temveč z uporabljenim znakom.

Vsaka omenjena vrsta opomb (torej opombe št. i, ii, iii) je zapisana v svoji vrstici, različne opombe iste vrste pa si sledijo ena za drugo v isti vrstici, pri čemer različne opombe ločimo s piko. Če katera od vrst opomb ni potrebna, jo izpustimo.

Statistični testi naj bodo predstavljeni brez navajanja enačb za izračun. Pri poročanju o rezultatih statističnih testov obvezno navedemo (numerično) vrednost rezultata, prostostne stopnje, raven statistične značilnosti rezultata (vrednost p) in ustrezno mero velikosti učinka (zaželeno je podati tudi ocenjeno statistično moč testa). Če gre za manjše število testov, jih lahko vključimo v vezno besedilo, sicer jih raje prikažimo v tabeli.

Pri oblikovanju tabel in slik naj se avtor posvetuje z zadnjo različico Priročnika APA za publiciranje, povzetki standardov APA na spletu in prikazi v kakovostnih psiholoških revijah, ki se držijo standardov APA. Primera sta prikazana spodaj.

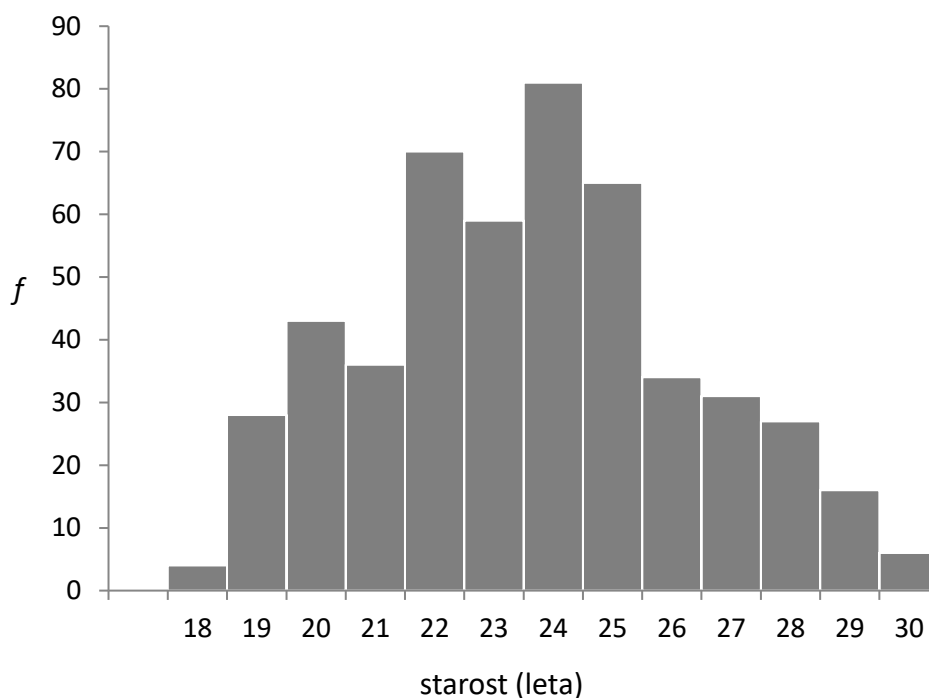
Tabela 1

Odstotki dojenčkov/malčkov, ki ponavljajo besede in poimenujejo stvari v okolici, v posameznih starostnih skupinah (starost v mesecih)

	skupina A				skupina B					
	8	10	12	14	8	10	12	14	16	18
ponavlja besede										
nikoli	93	43	44	27	93	43	44	27	14	0
včasih	7	52	40	49	7	52	40	49	14	10
pogosto	0	5	17	24	0	5	17	24	62	90
poimenuje stvari										
nikoli	96	52	35	22	96	52	35	22	17	2
včasih	0	33	48	47	0	33	48	47	50	75
pogosto	4	14	17	31	4	14	17	31	43	23

Slika 1

Porazdelitev starosti udeležencev, ki so se odločili, da bodo sodelovali tudi v drugem delu raziskave (N = 620)

Razprava

Razprava je najpomembnejši del magistrskega dela. Odgovorimo na raziskovalna vprašanja, ki smo si jih zastavili. Ne ponavljamo že ugotovljenih dejstev (npr. še enkrat podrobno opisujemo rezultate), temveč odkritja poskušamo razložiti v luči doslej znanih teorij, raziskav in stališč. Pri tem kritično primerjamo naše izsledke z izsledki in zaključki drugih avtorjev, ki so prišli do podobnih ali različnih ugotovitev. Poskušamo pojasniti razloge za ujemanja ali razhajanja.

Ovrednotimo prispevek magistrskega dela za teorijo in prakso. Pri empiričnih delih navedemo omejitve raziskave (npr. veljavnost ugotovitev glede na vzorec). Opozorimo na pomanjkljivosti, ki smo jih sami ugotovili. Nakažemo tudi perspektive in smernice za nadaljnje raziskovanje ter uporabnost izsledkov za praktično delo.

Držimo se odgovorov na vprašanja, ki smo si jih zastavili. Če so se nam med delom pojavila nova vprašanja in dileme v zvezi s problemom, jih ne rešujemo v kontekstu magistrskega dela, ampak nanje opozorimo v smislu nadaljnjega raziskovalnega dela v tej smeri.

Razprava naj gre v obratni smeri kot uvod, namreč po načelu obrnjenega lijaka, torej od konkretnega k splošnemu. Najprej na kratko povzamemo pomembnost bistvenih izsledkov, v luči v uvodu zastavljenih hipotez, šele nato jih postavimo v širši teoretični in praktični kontekst.

Če je magistrsko delo kompleksno (npr. sestavljeno iz več eksperimentov), lahko posamezne dele raziskave po predstavitvi skupne metode opisujemo zaporedno, in sicer tako, da pri vsakem delu raziskave predstavimo posebnosti metode v tem delu, rezultate tega dela

raziskave in kratko razpravo o njih. Predstavitvam posameznih delov raziskave damo smiselne naslove, npr. Eksperiment 1, Eksperiment 2, Eksperiment 3, znotraj teh naslovov višjega reda pa lahko uporabimo naslove nižjega reda, npr. Namen eksperimenta, Metoda, Rezultati z razpravo. Predstavitvi posameznih delov raziskave mora nato slediti poglavje Skupna razprava, ki smiselno poveže ugotovitve posameznih raziskav, opozori na omejitve raziskave, poudari njeno vrednost ter predstavi odprta vprašanja..

Zaključki

To poglavje lahko zelo na kratko opiše osnovni okvir magistrskega dela, predvsem zastavljeni problem ter odgovore nanj. Lahko navede ključne odprte probleme in možnosti za njihovo rešitev v nadaljnjih raziskavah. Lahko izpostavi pomen raziskave. Ne ponavljamo že napisanega, temveč v zaključku izpeljemo novo misel, ki prejšnje besedilo nadgradi in smiselno zaokroži vsebino magistrskega dela.

Reference

Pri pripravi seznama referenc se strogo držimo standardov APA, prirejenih za slovenski prostor in opisanih spodaj. Pri zapletenih izjemah naj avtor smiselno uporabijo primere v priročniku APA za znanstveno publiciranje.

Reference (bibliografija) naj bodo navedene na koncu, razvrščene po abecednem vrstnem redu priimkov prvih avtorjev. Poglavlje označimo z naslovom Reference. V bibliografiji naj bodo navedena vsa (in samo tista) dela, na katere se v besedilu sklicujemo in/ali jih neposredno citiramo. Del, ki jih v tekstu nismo omenjali, ne navajamo, četudi smo si pri študiju problema z njimi morda pomagali. Del ne oštevilčimo.

Če gre pri nekem delu za do vključno 20 avtorjev, vpišemo priimke vseh avtorjev po vrstnem redu, kot so zapisani v samem članku. Če je avtorjev več, navedemo prvih 19 in zadnjega, vmes pa tropičje. Letnica izdaje neposredno sledi priimku (priimkom) avtorja (-jev). Imena revij izpišemo v celoti. Začetnice besed v imenu tuje revije sledijo značilnostim jezika, v katerem izhaja revija (npr., pri naslovih v angleščini se besede, ki so samostalniki, pridevniki, glagoli, prislovi ali zaimki, začnejo z velikimi začetnicami). Imena revij, številke letnikov (volumen) in naslovi knjig morajo biti izpisani v poševnem tisku. Pri izpisu strani v reviji ali knjigi uporabljamo pomišljaj (–). Pri navedbi knjige ali poglavja iz knjige na koncu navedemo založnika oz. založbo.

V seznamu referenc so citirana tako dela, ki so dostopna javnosti (objavljena dela: članki v revijah, poglavja v knjigah, knjige, objavljeni prispevki s simpozijev, povzetki iz različnih baz, npr. PsycINFO), kot tudi dela, ki niso vedno dostopna (doktorska, magistrska, diplomska dela, monografije, zborniki itd.). Reference z medmrežja navajamo tako kot druge (saj gre npr. lahko za članek iz revije ali poglavje iz knjige, ki je posredovan po spletu) in dodamo spletni naslov (glede na veliko količino različnih spletnih virov, je pri njihovi uporabi potrebna kritična presoja). Referencam, ki imajo DOI, doi tudi zapišemo kot zadnji del navedbe, npr. <https://doi.org/10.20419/2016.25.439> (brez pike na koncu).

Zaradi lažjega iskanja po seznamu referenc naj bo seznam oblikovan z visečim zamikom (tj. posebni zamik, s katerim v desno zamaknemo vse razen prve vrstice reference).

Pri drugih posebnostih zapisov v seznamu referenc sledimo zadnji različici Priročnika APA za publiciranje.

Primeri:

Članek v reviji - en avtor:

Rammstedt, B. (2007). The 10-Item Big Five Inventory norm values and investigation of sociodemographic effects based on a German population representative sample. *European Journal of Psychological Assessment*, 23(3), 193–201. <https://doi.org/10.1027/1015-5759.23.3.193>

Članek v reviji - več avtorjev, brez doi:

Eimas, P. D., Cooper, W. E. in Corbit, J. D. (1973). Some properties of linguistic feature detectors. *Perception & Psychophysics*, 13, 247–252.

Poglavje v knjigi:

Atkinson, R. C. in Shiffrin, R. M. (1968). Human memory: A proposed system and its control processes. V K. W. Spence in J. T. Spence (ur.), *The psychology of learning and motivation: Advances in research and theory* (str. 84–115). Academic Press.

Knjiga:

Chomsky, C. S. (1969). *The acquisition of syntax in children from 5 to 10*. MIT Press.

Priloge

V priloge damo dodatne opise pripomočkov, rezultate, ki niso takega pomena za razumevanje besedila, da bi morali biti njegov sestavni del, in podobno. Za natančna navodila v zvezi z objavljanjem psiholoških merskih pripomočkov in drugih gradiv v prilogah glej Magistrski red Oddelka za psihologijo FFUL.

V priloge po potrebi dodamo še soglasje etične komisije, soglasje nosilca avtorskih pravic za objavo avtorsko zaščitenih gradiv v magistrskem delu, dovoljenje nosilca projekta ali lastnika podatkov za njihovo uporabo v magistrski raziskavi ipd.

Izjava o odgovornosti

Študent na koncu magistrskega dela zapiše, datira in podpiše:

- izjavo o avtorstvu magistrskega dela, kot je predvideno v Pravilniku FF,
- izjavo o prevzetju odgovornosti za tehnično in jezikovno brezhibnost magistrskega dela,
- izjavo o etični ustreznosti dela, tj. o tem, da je bila raziskava, izvedena v okviru magistrskega dela, etično nesporna in izvedena skladno s Kodeksom poklicne etike psihologov Slovenije. V primeru pridobitve etične presoje s strani Komisije za etična vprašanja priloži mnenje komisije.
- izjavo o konfliktu interesov. Študent navede, ali je pri izvedbi magistrskega dela prišlo do konflikta interesov in če da, do kakšnega konkretno. Če konflikt interesov ne obstaja, tako tudi zapiše.

S podpisom navedenih izjav študent prevzema odgovornost za resničnost navedb.